

**Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat**

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De President van de Algemene Rekenkamer
Drs. P.J. Duisenberg
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Bestuurskern
Concerndirectie Financieel
Economische Zaken

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/ 123321

Datum **24 APR. 2024**
Betreft Bestuurlijke reactie Verantwoordingsonderzoek 2023,
Deltafonds (J)

Geachte heer Duisenberg,

Uw rapportage Verantwoordingsonderzoek Deltafonds 2023 is door ons in goede orde ontvangen.

Ik dank u voor uw positieve oordelen *over* de beleidsinformatie, de bedrijfsvoeringsinformatie en de financiële informatie in het jaarverslag *van* het Deltafonds.

U wijst op de onzekerheid *over* de totale kosten *van* het Deltaprogramma en de beschikbaarheid *van* het budget binnen het Deltafonds. Mede daarom vraagt u aan mij om bij de te treffen maatregelen kosten en baten goed af te wegen. In uw onderzoek geeft u twee knelpunten waarvoor een oplossing gevonden moet worden.

Ten eerste constateert u dat "het nog niet duidelijk is hoe toekomstige rivierverruiming in Nederland zal worden gefinancierd". Het programma Integraal Riviermanagement (**IRM**), waarin dit wordt onderzocht, wordt tot nu toe betaald uit de reserveringsruimte voor IRM op het Deltafonds (artikel 5.04). U constateert dat "omdat de doelstelling *van* IRM breder is dan waterbeheer, is het nog onduidelijk waar de uitvoeringskosten *van* dit programma zullen worden belegd".

Het ontwikkelen *van* het programma IRM is door het ministerie *van* Infrastructuur en Waterstaat (IenW) gestart vanuit de systeemverantwoordelijkheid *voor* de grote rivieren. Vanuit deze verantwoordelijkheid zijn middelen gereserveerd op het Deltafonds. Doelstelling is het Programma IRM *voor* de zomer definitief vast te stellen.

Na vaststelling zal het programma IRM in de eerste fase uitwerken hoe het rivierengebied moet worden ingericht om enerzijds de rivier zo goed mogelijk te laten functioneren (de systeemverantwoordelijkheid) en anderzijds de beleidsdoelen vanuit de meer sectorale programma's waar mogelijk te realiseren. Bij de sectorale Rijksopgaves *valt* te denken aan het Programma Natuur, de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), het Hoogwaterbeschermingsprogramma, Deltaprogramma Zoetwater, de Klimaatrobuuste Netwerken en Hoofdvaarwegennet etc. Er *vindt* vanuit deze programma's geen overdracht plaats *van* taken of bevoegdheden.

Voor de ontwikkeling van het programma IRM en eerste uitvoeringsmaatregelen vanuit de verschillende opgaven zijn middelen gereserveerd op het Deltafonds voor zowel IRM (art. 5.01) en PAGW (art. 5.03) en op het Mobiliteitsfonds (MF 11.03). In de eerste fase van IRM wordt uitgewerkt welke uitvoeringsmiddelen nodig zijn om tot 2050 te komen tot een toekomstbestendig riviereengebied dat als systeem goed functioneert en meervoudig bruikbaar is. Daarbij is gesynchroniseerde financiering van Rijksopgaven een sterke wens van zowel het Rijk als regionale partners die binnen het programma IRM nader wordt verkend.

Als tweede mogelijk knelpunt constateert u dat "er onduidelijkheid is over de financiering van ruimtelijke maatregelen voor klimaatadaptatie na 2023". Dit omdat de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie stopt. Het klopt dat de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie bedoeld is als eenmalige subsidie om klimaatadaptatiemaatregelen van de decentrale overheden te versnellen, met als doel een betere bescherming tegen extreem weer. De totale inspanning die nodig is om te bereiken dat Nederland veilig is voor weersextremen in 2050, het afgesproken doel in de Deltabeslissing, overstijgt het budget van de Tijdelijke impulsregeling. Dit budget betrof €200 miljoen vanuit het Rijk en €400 miljoen vanuit regionale overheden. Op dit moment wordt binnen Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie in een werkgroep onderzocht hoe structurele(re) financiering op regionaal- en lokaal schaalniveau geregeld kan worden en/of welke bijdrage vanuit het Rijk daarbij nodig wordt geacht. Hierbij wordt uiteraard aandacht besteed aan de maakbaarheid van maatregelen.

Daarnaast is naar aanleiding van de overstromingen in Limburg vanuit de beleidstafel wateroverlast en hoogwater afgesproken dat er aanvullend op het regionale en lokale (DPRA) schaalniveau op bovenregionaal schaalniveau bekeken moet worden hoe kwetsbaar we in Nederland zijn voor maatschappelijke ontwrichting als gevolg van grootschalige wateroverlast. In 2024 en 2025 worden stresstesten uitgevoerd waarin niet alleen naar een groter watersysteem en de interacties daartussen wordt gekeken, maar ook naar aspecten die relevant kunnen worden zoals kettingreacties ('cascade-effecten'), de vitale functies en het herstelvermogen. De uitkomsten van deze stresstesten zullen eind 2025 leiden tot een inventarisatie van de landelijke knelpunten. Om de prioriteiten aan te pakken op bovenregionale schaal zal vervolgens bepaald worden hoe de financiering van mogelijke oplossingen invulling kan krijgen.

Klimaatadaptatie kan bestaan uit technische maatregelen, maar omvat ook het maken van de juiste ruimtelijke afwegingen. Hiervoor is onder meer het beleidskader "water en bodem sturend" opgesteld en vormt input voor de Nota Ruimte die momenteel opgesteld wordt. Daarnaast is het meekoppelen van klimaatadaptatiemaatregelen met andere opgaves (aanpak stikstof, energietransitie, woningbouwopgave) ook een belangrijke manier om te komen tot een klimaatbestendige ruimtelijke inrichting.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers